

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Γενικά

Το «νερό» είναι το πιο σφαιρικά νομοθετημένο αντικείμενο στον τομέα της νομοθεσίας του περιβάλλοντος. Η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής για το νερό άρχισε στη δεκαετία του 70 με το «Πρώτο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον» το 1973 που το ακολούθησε το πρώτο νομοθετικό πακέτο αρχής γενομένης το 1975 με την Οδηγία για το Επιφανειακό Νερό και ολοκληρώθηκε το 1980 με την Οδηγία για το Πόσιμο νερό. Το πρώτο αυτό νομοθετικό πακέτο περιελάμβανε νομοθεσία για νερό ανάπτυξης ψαριών (1978) για νερό ανάπτυξης οστρακοειδών (1979) νερά κολύμβησης (1976) και υπόγεια νερά (1980). Στο πεδίο των ορίων εκπομπής δημοσιεύεται η Οδηγία για τις Επικίνδυνες Ουσίες (1976) και στη συνέχεια οι Θυγατρικές Οδηγίες για συγκεκριμένες ενώσεις.

Ένα δεύτερο πακέτο νομοθεσίας που ακολούθησε αναθεώρησε τις αρχικές Οδηγίες, συμπλήρωσε κενά και βελτίωσε συγκεκριμένα σημεία. Η φάση αυτή περιελάμβανε την Οδηγία Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων (1991) και την Οδηγία για τα Νιτρικά (1991). Γίνονται προτάσεις αναθεώρησης της Οδηγίας για το Πόσιμο Νερό (1994) και για την Οδηγία των Νερών Κολύμβησης (1995) και δρομολογούνται οι σχετικές διαδικασίες. Αναπτύσσεται το Πρόγραμμα Δράσης για τα Υπόγεια Νερά και το 1994 δημοσιοποιείται η πρόταση για Οδηγία για την Οικολογική Ποιότητα του Νερού. Το 1996 ψηφίζεται η Οδηγία IPPC που αφορά την μόλυνση του νερού από μεγάλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Την περίοδο αυτή, μετά από εκτενείς συζητήσεις σε επίπεδο Κρατών Μελών και Κοινότητας, είχε γίνει σαφές ότι η αποτελεσματική προστασία του νερού απαιτούσε νομοθεσία τόσο για τις τιμές των ορίων εκπομπής καθώς και νομοθεσία για τα πρότυπα ποιότητας του νερού, δηλαδή μία συνδυασμένη προσέγγιση. Η συνδυασμένη προσέγγιση είναι σύμφωνη και με τις αρχές που υιοθετήθηκαν στην Συνθήκη, την αρχή της πρόληψης, την αρχή ότι η περιβαλλοντική βλάβη πρέπει κατά προτεραιότητα να διορθώνεται στην πηγή καθώς και την αρχή ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικές συνθήκες της κάθε περιοχής.

Η Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό

Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 για τη θέσπιση πλαισίου

Το 1995 τα Ευρωπαϊκά Όργανα συμφώνησαν ότι χρειαζόταν πλέον μια θεμελιακή αναθεώρηση της Κοινοτικής Πολιτικής για το νερό. Η Επιτροπή που εξέταζε την ανάγκη μιας σφαιρική προσέγγισης αναφορικά με την Πολιτική Νερού εδέχθη σχετικές αιτήσεις από την επιτροπή περιβάλλοντος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και το Συμβούλιο Υπουργών Περιβάλλοντος. Μετά από εκτενείς συζητήσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως τοπική και περιφερειακή διοίκηση, χρήστες νερού, εταιρίες ύδρευσης, βιομηχανία, καταναλωτές οικολόγους και μη κυβερνητικούς οργανισμούς, η Επιτροπή υιοθέτησε τον Φεβρουάριο του 1997 την Πρόταση για Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό. Ο σκοπός της Οδηγίας αυτής είναι να θέσει ένα πλαίσιο προκειμένου να επιτύχει τους παρακάτω βασικούς στόχους μιας βιώσιμης πολιτικής νερού :

- επάρκεια πόσιμου νερού
- επάρκεια για άλλες οικονομικές δραστηριότητες
- προστασία του περιβάλλοντος
- αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων από πλημμύρες και ξηρασίες.

Ο περιβαλλοντικός στόχος της Οδηγίας είναι να επιτύχει «καλή κατάσταση» για τα υπόγεια και επιφανειακά νερά το αργότερο το 2010. Για το σκοπό αυτό καθιερώνει διαχείριση υδρολογικών λεκανών βασισμένη στα χαρακτηριστικά της κάθε λεκάνης, παρακολούθηση της κατάστασης των υπόγειων και επιφανειακών νερών, ορισμό των στόχων ποιότητας και καθιέρωση μέτρων για την επίτευξη των στόχων. Ωστόσο, η διοικητική δομή για την υλοποίηση της διαχείρισης των υδρολογικών λεκανών επαφίεται στα Κράτη Μέλη.

Το πρόγραμμα των μέτρων θα πρέπει να ακολουθήσει την παραπάνω συνδυασμένη προσέγγιση, θέτοντας όρια εκπομπής ρύπων και πρότυπα ποιότητας νερού. Στα πλαίσια αυτά πρέπει κατ' ελάχιστον να εφαρμοστούν πλήρως τα όρια που τίθενται από τις Οδηγίες για :

- την επεξεργασία των αστικών αποβλήτων
- IPPC
- νιτρικών

- προϊόντα προστασίας φυτών
- επικίνδυνων ουσιών

και άλλων συναφών Οδηγιών.

Επιπλέον τα κράτη μέλη πρέπει να φροντίσουν ώστε το κόστος των υπηρεσιών χρήσης νερού να καλύπτεται πλήρως από τους χρήστες (κόστος τροφοδοσίας, επεξεργασίας του νερού και κόστος καθαρισμού αποβλήτων). Το πρόγραμμα των μέτρων πρέπει να βασίζεται σε όλη τη σχετική νομοθεσία, Κοινοτική ή Εθνική και πρέπει να είναι νομικά υποχρεωτικό.

Η εφαρμογή των παραπάνω συνεπάγεται ότι τα Κράτη Μέλη πρέπει:

1. να προσανατολίσουν την νομοθεσία τους με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο για το Νερό καθώς πρόκειται να αποτελέσει το μελλοντικό νομοθετικό πλαίσιο για τη πολιτική νερού της Ε.Ε. και πιθανότατα θα τεθεί σε εφαρμογή αμέσως μετά την αποδοχή του. Επιπλέον θα απορροφήσει και θα συμπεριλάβει παλαιότερη νομοθεσία όπως η Οδηγία για το Επιφανειακό Νερό, η Οδηγία για τα Νερά ανάπτυξης Ψαριών και Οστράκων καθώς και η Οδηγία για τα υπόγεια νερά,
2. να οριοθετήσουν τις υδρολογικές λεκάνες και να ιδρύσουν τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να επιτηρούν την ποσότητα και την ποιότητα του νερού,
3. να προσδιορίσουν τα υπόγεια και επιφανειακά νερά που προορίζονται για πηγές πόσιμου νερού,
4. να εκτιμήσουν τις ανθρωπογενείς επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά για κάθε υδρολογική λεκάνη λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις μόλυνση από σημειακές πηγές, μόλυνση από διάσπαρτες πηγές, άντληση νερό και άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες με επίπτωση στην κατάσταση του νερού,
5. να αναπτύξουν διαχειριστικά σχέδια των υδρολογικών λεκανών βασισμένα στις ανάγκες για νερό, τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στους υδάτινους όγκους και τους στόχους διαφύλαξης της ποιότητας και ποσότητας του νερού,
6. να κάνουν οικονομική ανάλυση για κάθε υδρολογική λεκάνη

προκειμένου να προσδιοριστεί το πραγματικό κόστος για τις απαιτούμενες χρήσεις νερού (διαφοροποιήσεις επί της αρχής ότι πρέπει να πληρώνονται οι πραγματικές τιμές χρήσης νερού μπορεί να επιτραπούν σε εθνικό επίπεδο σε ειδικές περιπτώσεις που ορίζονται στην Οδηγία και ακολουθώντας συγκεκριμένη διαδικασία),

7. να ορίσουν και εφαρμόσουν προγράμματα μέτρων με υποχρεωτική νομική ισχύ προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι. Τέτοια προγράμματα θα περιλαμβάνουν βασικά μέτρα (εφαρμογή της Κοινοτικής νομοθεσίας, χρέωση των πραγματικών τιμών νερού κλπ) καθώς και συμπληρωματικά μέτρα απαραίτητα για να επιτευχθεί η απαραίτητη καλή κατάσταση του υδάτινου συστήματος,
8. να εμπλέξουν τα ενδιαφερόμενα μέρη όπως άλλα σχετικά κυβερνητικά τμήματα, τοπική αυτοδιοίκηση, επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, βιομηχανία και εμπόριο, γεωργία, καταναλωτές και οικολογικές ομάδες σε διάλογο για τα διαχειριστικά σχέδια των υδρολογικών λεκανών.

Με την ΑΠΟΦΑΣΗ αριθ. 2455/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20^{ης} Νοεμβρίου 2001 η Οδηγία 2000/60/ΕΚ τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τη θέσπιση του καταλόγου ουσιών προτεραιότητας στον τομέα του νερού. Η Απόφαση ουσιαστικά ορίζει ένα κατάλογο 33 ενώσεων ή ομάδων ενώσεων που θεωρούνται ιδιαίτερα τοξικές για το περιβάλλον και ειδικότερα για τον άνθρωπο και αναθεωρεί ή συμπληρώνει το σχετικό πίνακα Ι της Οδηγίας 76/464/ΕΟΚ.

Οδηγία για τα Αστικά Απόβλητα

Η Οδηγία **91/271/ΕΕΚ** που αφορά την επεξεργασία των αστικών αποβλήτων στοχεύει στην προστασία των επιφανειακών και παράκτιων νερών καθορίζοντας την συλλογή και επεξεργασία των αστικών αποβλήτων και την διάθεση ορισμένων βιοδιασπασίμων βιομηχανικών αποβλήτων (βασικά από την βιομηχανία τροφίμων και αγροτικών προϊόντων).

Σαν κανόνα απαιτεί για όλα τα αστικά συγκροτήματα με πληθυσμό άνω των 2000 κατοίκων να διαθέτουν σύστημα συλλογής και δευτεροβάθμιας (βιολογικής) επεξεργασίας των αποβλήτων τους.

Περαιτέρω επεξεργασία απαιτείται όταν ο αποδέκτης των επεξεργασμένων λυμάτων χαρακτηρίζεται ευαίσθητος (αναπτύσσονται ή υπάρχει κίνδυνος να αναπτυχθούν συνθήκες ευτροφισμού). Για ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνο πρωτοβάθμια επεξεργασία (μηχανικός καθαρισμός) με την προϋπόθεση ότι θα αποδεικνύεται ότι η ποιότητα των νερών του αποδέκτη δεν θα επηρεάζεται αρνητικά. Η προθεσμία για την επίτευξη του στόχου εξαρτάται από το μέγεθος του αστικού συγκροτήματος και τα χαρακτηριστικά του αποδέκτη, από το 1998 έως το 2005. Από το 1998 απαγορεύεται οποιαδήποτε διάθεση ιλύος σε υδάτινο αποδέκτη.

Η εφαρμογή των παραπάνω συνεπάγεται ότι τα Κράτη Μέλη πρέπει:

1. να εκτιμήσουν ποιοι είναι ευαίσθητοι αποδέκτες χωρίς να επηρεάζονται από τις οικονομικές επιπτώσεις αυτής της επιλογής,
2. να προσδιορίσουν τα αστικά συγκροτήματα που χρειάζονται σύστημα αποχέτευσης και/ή εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων ή βελτίωση της υπάρχουσας,
3. να ορίσουν ένα σταδιακό πρόγραμμα υλοποίησης των αποχετευτικών δικτύων και μονάδων επεξεργασίας,
4. να αναπτύξουν σχέδιο επενδυτικής στρατηγικής ώστε να ανταποκριθούν στο βάρος της δαπάνης για την κατασκευή των απαραίτητων έργων,
5. να εκτιμήσουν το κόστος που αναλογεί στους χρήστες, ώστε να καταστρώσουν στρατηγική ανάκτησης της δαπάνης (βλέπε αρχή της Οδηγίας Πλαίσιο για το Νερό σχετικά με την επιβολή του πραγματικού κόστους στους χρήστες),
6. να αναπτύξουν και υλοποιήσουν στρατηγικές για την διάθεση και/ή επαναχρησιμοποίηση της λάσπης από τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης και της κατάργησης της διάθεσης σε υδάτινους όγκους,
7. να εκτιμήσουν την ανάγκη εκπαίδευσης του απαραίτητου προσωπικού στη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας καθώς στελεχών και στην διοίκηση και οικονομική διαχείριση των έργων αυτών.

Οδηγία για τα Νιτρικά από Αγροτικές Πηγές

Η Οδηγία **91/676/EEC** αφορά την προστασία των νερών από τα νιτρικά που προέρχονται από γεωργικές χρήσεις, συμπληρώνοντας την Οδηγία για τα Αστικά Απόβλητα. Στοχεύει στην μείωση της διείσδυσης στο νερό των νιτρικών που προέρχονται από πηγές όπως τα λιπάσματα και ζωικά απόβλητα προκειμένου να εμποδίσει την μόλυνση των πηγών του πόσιμου νερού και τον ευτροφισμό των γλυκών και θαλασσινών νερών.

Η Οδηγία απαιτεί από τα Κράτη Μέλη να δώσουν ένα κώδικα καλής αγροτικής πρακτικής και να τον προωθήσουν σε όλους του αγρότες της χώρας. Τα μέτρα ενός τέτοιου κώδικα δεν είναι υποχρεωτικά.

Με βάση τα αποτελέσματα από τα δίκτυα παρακολούθησης που ορίζονται στην Οδηγία πρέπει να προσδιοριστούν οι ζώνες που κινδυνεύουν από τις γεωργικές χρήσεις. Στις ζώνες αυτές πρέπει να εφαρμοστούν προγράμματα δράσης που θα περιλαμβάνουν υποχρεωτικά μέτρα και ο κώδικας καλής αγροτικής πρακτικής θα είναι υποχρεωτικός. Τα Κράτη Μέλη μπορεί να αποφασίσουν να εφαρμόσουν τα προστατευτικά μέτρα σε όλη την επικράτεια οπότε φυσικά δεν απαιτείται ο εντοπισμός επικίνδυνων ζωνών.

Η εφαρμογή των παραπάνω συνεπάγεται ότι τα Κράτη Μέλη πρέπει:

1. να εκτιμήσουν αν θα προσδιορίσουν απειλούμενες ζώνες (λαμβάνοντας υπόψη την σχετική επιστημονική και τεχνική προσπάθεια και κόστος) ή θα εφαρμόσουν αυστηρά περιοριστικά μέτρα σε ολόκληρη την επικράτεια,
2. να ιδρύσουν συστήματα εποπτείας και μετρήσεων των επιφανειακών και υπόγειων νερών καθορίζοντας παράλληλα και τις υπεύθυνες Αρχές για την υλοποίηση τους,
3. να ορίσουν κώδικες καλής αγροτικής πρακτικής και να εκπαιδεύσουν τους αγρότες σε αυτούς,
4. να σχεδιάσουν και εφαρμόσουν προγράμματα δράσης για τις απειλούμενες ζώνες ή όλη την επικράτεια,
5. να επανεκτιμούν περιοδικά την αποτελεσματικότητα των

προγραμμάτων δράσης.

Οδηγία για τις Επικίνδυνες Ουσίες

Η Οδηγία **76/464/EEC** αφορά την μόλυνση που προκαλείται από συγκεκριμένες επικίνδυνες ουσίες που απορρίπτονται στο νερό και απαιτεί από τα Κράτη Μέλη να ελέγχουν την εκπομπή τέτοιων ουσιών μέσω ενός συστήματος όπου απαιτείται σχετική άδεια για οποιαδήποτε εκπομπή. Η Οδηγία και οι επτά θυγατρικές της Οδηγίες στοχεύουν σε συγκεκριμένες επικίνδυνες ουσίες ή ομάδες ουσιών. Οι θυγατρικές Οδηγίες καλύπτουν έως τώρα 18 επικίνδυνες ουσίες.

Η Οδηγία υποχρεώνει τα Κράτη Μέλη να ορίσουν μέγιστα επιτρεπτά όρια εκπομπής. Ωστόσο, επιτρέπει εναλλακτικά στα Κράτη Μέλη να ελέγχουν την μόλυνση ικανοποιώντας τα πρότυπα ποιότητας νερού που ορίζονται στην ισχύουσα σχετική Οδηγία.

Για τις συγκεκριμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις που καλύπτονται από την Οδηγία Πρόληψης και Ελέγχου της Βιομηχανικής Ρύπανσης τα όρια εκπομπής που ορίζονται στις θυγατρικές Οδηγίες είναι σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικά. Επιπλέον, η πρόσφατη Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό καθιερώνει ως υποχρεωτικά τα πρότυπα ποιότητας νερού των Οδηγιών αυτών υλοποιώντας έτσι την συνδυασμένη προσέγγιση. Για πηγές που δεν καλύπτονται από την Οδηγία Πρόληψης και Ελέγχου της Βιομηχανικής Ρύπανσης (IPPC) υπάρχει σε εξέλιξη αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας.

Η εφαρμογή των παραπάνω και πλέον στα πλαίσια της 2000/60/ΕΚ, συνεπάγεται ότι τα Κράτη Μέλη πρέπει:

1. να ορίσουν διαδικασία έκδοσης αδειών για διάθεση βιομηχανικών αποβλήτων έτσι ώστε να είναι συμβατή με την Οδηγία Πρόληψης και Ελέγχου της Βιομηχανικής Ρύπανσης και την προτεινόμενη Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό,
2. να καταστρώσουν και εφαρμόσουν προγράμματα περιορισμού της ρύπανσης για όλες τις επικίνδυνες ουσίες που καταγράφονται στον κατάλογο II,
3. να εκτιμήσουν και αναβαθμίσουν σε συνεργασία μεταξύ των αρχών και της βιομηχανίας την ειδίκευση στην τεχνολογία ελέγχου της μόλυνσης, στην περιβαλλοντική τοξικολογία, την επιτήρηση

της διάθεσης αποβλήτων μέσω των κατάλληλων εκπαιδευτικών διαδικασιών,

4. να συλλέξουν στοιχεία σχετικά με τα όρια εκπομπής και τα πρότυπα ποιότητας νερού σε άλλα Κράτη Μέλη για εκείνες τις ουσίες και παραμέτρους που δεν έχει οριστεί κάποιο όριο σε επίπεδο ΕΕ.

Οδηγία για το Πόσιμο Νερό

Η Οδηγία **98/83/ΕΚ** αφορά την ποιότητα του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση και στοχεύει στην προστασία της ανθρώπινης υγείας καθορίζοντας αυστηρά πρότυπα ποιότητας. Τα Κράτη Μέλη πρέπει να επιτηρούν την ποιότητα του πόσιμου νερού και να παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα για τη συμβατότητα του με τα υποχρεωτικά πρότυπα. Η Οδηγία καθορίζει παραμέτρους και όρια, συχνότητα δειγματοληψιών και αναλύσεων και μεθόδους αναφοράς για τις αναλύσεις.

Η Οδηγία αυτή αποτελεί αναθεώρηση της Οδηγίας 80/778/ΕΟΚ και θα έχει οριστική και πλήρη ισχύ το αργότερο 5 έτη μετά την ψήφιση της νέας Οδηγίας.

Η εφαρμογή των παραπάνω συνεπάγεται ότι τα Κράτη Μέλη πρέπει:

1. να καθιερώσουν σύστημα δειγματοληψιών και αναλύσεων για το πόσιμο νερό, συμπεριλαμβανομένων του εμφιαλωμένου και του νερού των δικτύων ύδρευσης καθώς και του νερού που χρησιμοποιείται στην παραγωγή τροφίμων. Ωστόσο, επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των Κρατών Μελών αν αυτό θα οργανωθεί σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο,
2. να προσδιορίσουν τα συστήματα παροχής πόσιμου νερού που δεν πληρούν τις προδιαγραφές και αναπτύξουν προγράμματα μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων όπως εύρεση και εξάλειψη της ρύπανσης, αλλαγή της πηγής ύδρευσης, επεξεργασία του νερού πριν τη διάθεση στο δίκτυο ύδρευσης,
3. να αναπτύξουν αναλυτικές επενδυτικές στρατηγικές προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις απαιτούμενες δαπάνες για την βελτίωση, αντικατάσταση ή κατασκευή νέων δικτύων και μονάδων επεξεργασίας,

4. να δώσουν ιδιαίτερο βάρος στην αντιμετώπιση του προβλήματος των νιτρικών που προέρχονται από αγροτικές χρήσεις και του μολύβδου που προέρχεται από δίκτυα διανομής,
5. να εκτιμήσουν το κόστος για τους καταναλωτές και αναπτύξουν πολιτική ανάκτησης του κόστους (βλέπε Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό και αρχή ανάκτησης του πραγματικού κόστους),
6. να εκτιμήσουν την ανάγκη για εκπαίδευση προσωπικού συντήρησης και λειτουργίας δικτύων ύδρευσης και εγκαταστάσεων επεξεργασίας νερού καθώς και στελεχών στην οικονομική διοίκηση και προγραμματισμό τέτοιων συστημάτων.

Οδηγίες για το Επιφανειακό Νερό που προορίζεται για λήψη Ποσίμου Νερού, Οδηγία για τις Δειγματοληψίες και Μετρήσεις του Επιφανειακού Νερού και Απόφαση για την Ανταλλαγή Πληροφορίας.

Οι Οδηγίες αυτές ανήκουν στο πρώτο κύμα νομοθεσίας για το νερό που υιοθετήθηκαν στη δεκαετία του 70. Όλες ενσωματώνονται στην Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό που διατηρεί όλες τις υποχρεώσεις που ορίζουν αυτές αλλά τις θέτει κάτω από ένα πιο συνεκτικό πλαίσιο καθώς ο στόχος της προστασίας του νερού επεκτείνεται προκειμένου να συμπεριλάβει όλους τους υδάτινους όγκους και όχι μόνο αυτούς που εξυπηρετούν ανθρώπινες ανάγκες.

Η Οδηγία **75/440/EEC** αφορά την ποιότητα του επιφανειακού νερού που προορίζεται για παραγωγή πόσιμου νερού και θέτει τις απαιτήσεις ώστε να εξασφαλίσει ότι πληροί κάποια ελάχιστα πρότυπα ποιότητας. Όταν κάποια επιφανειακά νερά που προορίζονται για παραγωγή πόσιμου νερού δεν ικανοποιούν τις απαιτήσεις αυτές τα Κράτη Μέλη πρέπει να καταστρώσουν σχέδιο διορθωτικών δράσεων.

Η Οδηγία **79/869/EEC** αφορά τις μεθόδους και πρακτικές δειγματοληψιών και μετρήσεων που επιβάλλονται για τα επιφανειακά νερά που καλύπτονται από την Οδηγία 75/440/EEC.

Η Απόφαση **77/795/EEC** καθορίζει μια κοινή διαδικασία ανταλλαγής πληροφορίας σχετικά με την ποιότητα του επιφανειακού νερού στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η απόφαση καθορίζει ένα δίκτυο

σημείων δειγματοληψίας και ένα καθεστώς μετρήσεων που καλύπτει μια σειρά παραμέτρους. Η πληροφορία που διατίθεται από τα Κράτη Μέλη δημοσιεύεται από την Επιτροπή σε τακτική έκθεση.

Οδηγίες για Νερά Ψαριών και Οδηγία για τα Νερά Οστρακοειδών

Η Οδηγία **78/659/EEC** αφορά την προστασία των συστημάτων γλυκού νερού που προσδιορίζονται από τα Κράτη Μέλη σαν Νερά Ψαριών και θέτει πρότυπα ποιότητας για νερά σολομών και νερά κυπρίνων. Σε όποιες περιπτώσεις η ποιότητα των υδάτινων αυτών όγκων δεν πληρεί τα πρότυπα πρέπει να γίνουν προγράμματα μείωσης της μόλυνσης. Ορίζονται επίσης απαιτήσεις δειγματοληψίας και παρακολούθησης.

Η Οδηγία **79/923/EEC** αφορά την προστασία συστημάτων παράκτιων και εφάλμυρων υδάτινων όγκων που προσδιορίζονται από τα Κράτη Μάλη σαν νερά οστρακοειδών. Σε όποιες περιπτώσεις η ποιότητα των υδάτινων αυτών όγκων δεν πληροί τα πρότυπα πρέπει να γίνουν προγράμματα μείωσης της μόλυνσης. Ορίζονται επίσης απαιτήσεις δειγματοληψίας και παρακολούθησης.

Οι Οδηγίες αυτές ενσωματώνονται στην Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό που διατηρήσει τις υποχρεώσεις που ήδη ισχύουν αλλά τις θέτει κάτω από ένα πιο συνεκτικό πλαίσιο. Η ενσωμάτωση τους συνεπάγεται επίσης ένα πιο ολοκληρωμένο σύστημα δειγματοληψίας και παρακολούθησης που αποφεύγει τις αλληλεπικαλύψεις.

Οδηγία για το Υπόγειο Νερό

Η Οδηγία **80/68/EEC** αφορά τον έλεγχο της έμμεσης ή άμεσης απόρριψης ορισμένων ουσιών στο υπόγειο νερό και γενικότερα την προστασία από την μόλυνση των υπόγειων υδάτινων όγκων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από ένα σύστημα που απαιτεί την έκδοση ειδικής άδειας για την διάθεση αποβλήτων στο έδαφος. Για ορισμένες ουσίες ή ομάδες ουσιών η οποιαδήποτε διάθεση σε υπόγειο νερό απαγορεύεται εντελώς (Κατάλογος I) ενώ για άλλες (Κατάλογος II) πρέπει να ακολουθηθεί ένα αυστηρό σύστημα έκδοσης άδειας. Τα Κράτη Μέλη υποχρεούνται να επιτηρούν την συμμόρφωση προς τους όρους της άδειας και τις επιπτώσεις της κάθε περίπτωσης διάθεσης που έχει επιτραπεί.

Οδηγία για τα Νερά Κολύμβησης

Η Οδηγία **76/160/EEC** αφορά την ποιότητα των νερών κολύμβησης, τόσο των γλυκών όσο και των θαλασσινών νερών και στοχεύει στην προστασία τους σε όλη την Ε.Ε. Η Οδηγία καθορίζει 19 φυσικές, χημικές και μικροβιολογικές παραμέτρους και απαιτεί από τα Κράτη Μέλη να επιτηρούν τις περιοχές κολύμβησης και να ορίζουν κανόνες δειγματοληψίας, υποχρεούνται δε να παίρνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την συμμόρφωση προς τις υποχρεωτικές απαιτήσεις της Οδηγίας.

Η Επιτροπή εκδίδει ετήσια αναφορά για την ποιότητα των νερών κολύμβησης σε όλη την Ε.Ε. Κατά τις εργασίες διαμόρφωσης της πρότασης για τη Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Οδηγία για τα Νερά κολύμβησης αποτελεί αυτόνομη συνεισφορά στην ολοκλήρωση της Πολιτικής για το Περιβάλλον και της Πολιτικής για τον Τουρισμό. Ωστόσο, η Οδηγία για τα Νερά κολύμβησης θα πρέπει να συντονιστεί με την Οδηγία Πλαίσιο για το Νερό καθώς τα νερά κολύμβησης και η απαραίτητα ποιότητα τους πρέπει να ενταχθούν στα σχέδια διαχείρισης των υδρολογικών λεκανών.

Η εφαρμογή των παραπάνω συνεπάγεται ότι τα Κράτη Μέλη πρέπει:

- να προσδιορίσουν τα νερά κολύμβησης που ικανοποιούν τους ορισμούς της Οδηγίας,
- να ορίσουν μια κατάλληλη Αρχή σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο υπεύθυνη για τις δειγματοληψίες και εποπτεία,
- να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Οδηγία για την επεξεργασία των αστικών αποβλήτων επί των προτύπων της ποιότητας των νερών κολύμβησης και να αποφασίσουν αν απαιτούνται επιπρόσθετα μέτρα.

Πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής της Ευρωπαϊκή Ένωσης σχετικές με τη διαχείριση και προστασία του νερού.

75/440/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	16/6/1975 ΕΕ L 194 25.7.75 σ 26 ΕΛ 15 Τ 1 σ 80	Περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων επιφανείας που προορίζονται για την Παραγωγή ποσίμου ύδατος στα κράτη μέλη.
76/160/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	8/12/1975 ΕΕ L 31 5.2.76 σ 1 ΕΛ 15 Τ 1 σ 108	Περί της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης
76/464/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	4/5/1976 ΕΕ L 129 18.5.76 σ 23 ΕΛ 15 Τ 1 σ 80	Περί ρυπάνσεως που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που χύνονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας
77/795/ΕΟΚ ΑΠΟΦΑΣΗ	12/12/1977 ΕΕ L 334 12.12.77 σ 29 ΕΛ 15 Τ 1 σ 146	Περί καθιέρωσης κοινής διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών για την ποιότητα των γλυκών επιφανειακών υδάτων της Κοινότητας
79/869/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	9/10/1979 ΕΕ L 271 29.10.79 σ 44 ΕΛ 15 Τ 1 σ 220	Περί των μεθόδων μετρήσεως και Περί της συχνότητας των δειγματοληψιών και της ανάλυσης των επιφανειακών υδάτων τα οποία προορίζονται για την παραγωγή ποσίμου ύδατος στα κράτη μέλη
79/923/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	30/10/1979 ΕΕ L 281 10.11.79 σ 47 ΕΛ 15 Τ 1 σ 230	Περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή
80/68/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	17/12/1979 ΕΕ L 20 26.1.80 σ 43 ΕΛ 15 Τ 1 σ 240	Περί προστασίας των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση που προέρχεται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες

80/778/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	15/7/1980 ΕΕ L 229 30.8.80 σ 11 ΕΛ 15 Τ 1 σ 255	Περί της ποιότητας του πόσιμου νερού
82/176/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	22/3/1982 ΕΕ L 81 27.3.82 σ 29	Περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από τον βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων
83/513/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	26/9/1983 ΕΕ L 291 24.10.83 σ 1	Για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις καδμίου
84/491/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	9/10/1984 ΕΕ L 274 17.10.84 σ 11	Σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις εξαχλωροκυκλο-εξανίου
86/85/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	6/3/1986 ΕΕ L 77 22.3.86 σ 33	Για την καθιέρωση κοινοτικού συστήματος πληροφόρησης για τον έλεγχο και τη μείωση της ρύπανσης που προξενεί η απόρριψη υδρογονανθράκων και άλλων επικίνδυνων ουσιών στη θάλασσα
86/280/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	12/6/1986 ΕΕ L 181 4.7.86 σ 16	Σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο I του παραρτήματος της Οδηγίας 76/464/ΕΟΚ
88/347/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	16/6/1988 ΕΕ L 158 25.6.88 σ 35	Για την τροποποίηση του παραρτήματος II της Οδηγίας 86/280/ΕΟΚ σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο I του παραρτήματος της Οδηγίας 76/464/ΕΟΚ

91/271/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	21/5/1991 ΕΕ L 135 30.5.91 σ 40	Για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων
91/676/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	12/12/1991 ΕΕ L 375 31.12.91 σ 1	Για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης
91/692/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	23/12/1991 ΕΕ L 377 31.12.91 σ 48	Για την τυποποίηση και εξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών για το περιβάλλον
92/446/ΕΟΚ ΑΠΟΦΑΣΗ	27/7/1992 ΕΕ L 247 27.8.92 σ 10	Περί των ερωτηματολογίων για τις Οδηγίες που αφορούν τον τομέα των υδάτων
93/481/ΕΟΚ ΑΠΟΦΑΣΗ	28/7/1993 ΕΕ L 226 7.9.93 σ 23	Περί των σχημάτων για την έκθεση των εθνικών προγραμμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 17 της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου
93/75/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	13/9/1993 ΕΕ L 247 5.10.93 σ 19	Για τις ελάχιστες προδιαγραφές που απαιτούνται για τα πλοία τα οποία κατευθύνονται σε ή αποπλέουν από κοινοτικούς λιμένες μεταφέροντας επικίνδυνα ή ρυπογόνα εμπορεύματα
96/61/ΕΚ ΟΔΗΓΙΑ	24/9/1996 ΕΕ L 257 10.10.96 σ.26	Σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης
98/15/ΕΚ ΟΔΗΓΙΑ	27/2/1998 ΕΕ L 67 7.3.98 σ 29	Για τροποποίηση της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά ορισμένες απαιτήσεις οι οποίες καθορίζονται στο παράρτημα Ι αυτής
60/2000/ΕΚ ΟΔΗΓΙΑ	22/12/2000 ΕΕ L 327 σ 1	Θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων

Ελληνικό δίκαιο προσαρμογής στην νομοθεσία της Ε.Ε. για την προστασία του περιβάλλοντος

Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθρα 130P, 130T)	Νόμος 1650/1986 ΦΕΚ Α 160/16.10.1986	Για την προστασία του περιβάλλοντος
75/440/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	ΚΥΑ 46399/1352/27.6/3.7.1986 ΦΕΚ Β 438/1986	Απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για : «πόσιμα», «κολύμβηση», διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά» και «καλλιέργεια και αλιεία οστρακοειδών», μέθοδοι μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυσης των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 75/440/ΕΟΚ, 76/160/ΕΟΚ, 78/695/ΕΟΚ, 79/923/ΕΟΚ, 79/869/ΕΟΚ
76/160/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	ΚΥΑ 46399/1352/27.6/3.7.1986 ΦΕΚ Β 438/1986	Βλέπε ανωτέρω

76/464/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	Πρ.Υπ.Συμ. 144/11.11.1987 ΦΕΚ Α 197/1987 ΚΥΑ 18186/271/24.2/3.3.1988 ΦΕΚ Β 126/1988	Προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που χύνονται σ' αυτό ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ποιότητας νερού σε κάδμιο, υδράργυρο και εξαχλωροεξάνιο. Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα
77/975/ΕΟΚ ΑΠΟΦΑΣΗ		
79/869/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	ΚΥΑ 46399/1352/27.6/3.7.1986 ΦΕΚ Β 438/1986	Βλέπε ανωτέρω
79/923/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	ΚΥΑ 46399/1352/27.6/3.7.1986 ΦΕΚ Β 438/1986	Βλέπε ανωτέρω
80/68/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	ΚΥΑ 26857/553/4.4/6.4.1988 ΦΕΚ Β 196/1988	Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία των υπόγειων νερών από απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών

80/778/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	ΚΥΑ Α5/288/23.1/20.2.1986 ΦΕΚ Β 53 και ΦΕΚ Β 379	Ποιότητα του πόσιμου νερού σε συμμόρφωση της Οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 15.7.80
82/176/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	Πρ.Υπ.Συμ. 144/11.11.1987 ΦΕΚ Α 197/1987 ΚΥΑ 18186/271/24.2/3.3.1988 ΦΕΚ Β 126/1988	Προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που χύνονται σ' αυτό ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ποιότητας νερού σε κάδμιο, υδράργυρο και εξαχλωροεξάνιο. Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα
83/513/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	Πρ.Υπ.Συμ. 144/11.11.1987 ΦΕΚ Α 197/1987 ΚΥΑ 18186/271/24.2/3.3.1988 ΦΕΚ Β 126/1988	Βλέπε ανωτέρω Βλέπε ανωτέρω

84/491/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	Πρ.Υπ.Συμ. 144/11.11.1987 ΦΕΚ Α 197/1987 ΚΥΑ 18186/271/24.2/3.3.1988 ΦΕΚ Β 126/1988	Βλέπε ανωτέρω Βλέπε ανωτέρω
86/85/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ		
86/280/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	Πρ.Υπ.Συμ. 25/13.7.1994 ΦΕΚ Α 123/21.7.94	Συμπλήρωση του παραρτήματος του άρθρου 6 της υπ. αριθμ. 73/29.6.1990 Πρ.Υπ.Συμ. «Καθορισμός των κατευθυντηρίων και οριακών τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος Α του άρθρου 6 της υπ. αριθμ. 144/2.11.1987 Πρ.Υπ.Συμ.

88/347/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	Πρ.Υπ.Συμ. 73/29.6.1990 ΦΕΚ Α 90/11.7.90 ΥΑ55648/2210/1991 ΦΕΚ Β 523 13.5.91	Καθορισμός των κατευθυντηρίων και οριακών τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών, που υπάγονται στον κατάλογο Ι του Παραρτήματος Α του Άρθρου 6 της 144/2.11.1987 Πρ.Υπ.Συμ. Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικινδύνων ουσιών στα υγρά απόβλητα
91/271/ΕΟΚ ΟΔΗΓΙΑ	ΥΑ673/400/1997 ΦΕΚ Β 192/1997	Όροι για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων

Ελληνικό δίκαιο που αφορά την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων

Νόμος 1650/1986 ΦΕΚ Α 160/16.10.1986	Για την προστασία του περιβάλλοντος
Νόμος 1739/1987 ΦΕΚ 201 Α/20-11-87	Διαχείριση των υδατικών πόρων και άλλες διατάξεις
Π.Δ. 55/98 ΦΕΚ 58 Α/20-3-98	Προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος
ΚΥΑ 5673/400/97 ΦΕΚ 192 Β/14-3-97	Μέτρα και όροι για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων
ΚΥΑ 16190/1335/97 ΦΕΚ 519 Β/25-9-97	Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από την νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης
ΚΥΑ 46399/1352/27.6/3.7.1986 ΦΕΚ Β 438/1986	Απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για : «πόσιμα», «κολύμβηση», διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά» και «καλλιέργεια και αλιεία οστρακοειδών», μέθοδοι μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυσης των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 75/440/ΕΟΚ, 76/160/ΕΟΚ, 78/695/ΕΟΚ, 79/923/ΕΟΚ, 79/869/ΕΟΚ
ΚΥΑ Ε1β.221/65 ΦΕΚ 138 Β/24-2-65	Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων.
ΚΥΑ 18186/271/88 ΦΕΚ 126 Β/3-3-88	Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα

ΚΥΑ 55648/2210/91 ΦΕΚ 323 Β/13-5-91	Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα
ΚΥΑ 90461/2193/94 ΦΕΚ 843 Β/11-11-94	Συμπλήρωση του παραρτήματος του άρθρου 12 της ΚΥΑ 55648/2210/91
ΚΥΑ 26857/553/88 ΦΕΚ 196 Β/6-4-88	Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία των υπόγειων νερών από απορρίψεις ορισμένων ουσιών.
Π.Υ.Σ. 144/87 ΦΕΚ 197 Α/11-11-87	Προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται σε αυτό και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ποιότητας του νερού σε κάδμιο, υδράργυρο, και εξαχλωροκυκοεξάνιο (HCH)
Π.Υ.Σ. 73/90 ΦΕΚ 90 Α/11-7-90	Καθορισμός των κατευθυντηρίων και οριακών τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεως ορισμένων επικινδύνων ουσιών, που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος Α του άρθρου 6 της αριθ. 144/2.11.87 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου.
Π.Υ.Σ. 255/94 ΦΕΚ 123 Α/21/7-94	Συμπλήρωση του παραρτήματος του άρθρου 6 της υπ' αριθ. 73/29/6/1990 Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου «Καθορισμός των κατευθυντηρίων και οριακών τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεως ορισμένων επικινδύνων ουσιών, που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος Α του άρθρου 6 της αριθ. 144/2.11.87 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου.»

ΚΥΑ 72751/3054/85 ΦΕΚ 665 Β/1-11-85	Τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα και εξάλειψη πολυχλωροδιαφαινυλίων πολυχλωροτριφαινυλίων σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 78/319/ΕΟΚ και 76/403/ΕΟΚ των Συμβουλίων της 20-3-1978 και 6-4-1976.
ΚΥΑ 98012/2001/95 ΦΕΚ 40Β/19-1-96	Καθορισμός μέτρων και όρων για τη διαχείριση των χρησιμοποιούμενων ορυκτελαίων.
ΚΥΑ 19396/1546/97 ΦΕΚ 604Β/18-7-97	Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων